

Bostadsanpassnings- bidragen 2000

Bostadsanpassnings- bidragen 2000

Boverket december 2001

Titel: Bostadsanpassningsbidragen 2000

Utgivare: Boverket december 2001

Upplaga: 1:1

Antal ex: 400

Tryck: Boverkets kopiering, Karlskrona 2001

ISBN: 91-7147-696-2

Sökord: Bostadsanpassningsbidrag, bostadsanpassning, funktionshinder, kommuner, bidragsbelopp, lagstiftning, statistik, Sverige.

Diarienummer: 1360-3637/2001

Publikationen kan beställas från:

Boverket, Publikationsservice, Box 534, 371 23 Karlskrona

Telefon: 0455-35 30 50

Fax: 0455-819 27

E-post: publikationsservice@boverket.se

Webbplats: www.boverket.se

©Boverket 2001

Förord

Rapporten är en sammanställning och redovisning över hur kommunernas handläggning av bostadsanpassningsbidraget har utfallit under år 2000. Uppgifterna har inhämtats genom Boverkets bostadsmarknadsenkät under år 2001.

Rapporten är sammanställd av Leif Götesson, utredare på bidragsenheten.

Karlskrona december 2001

Annika von Schéele
chef för Husbyggnadsdivisionen

Innehåll

Bakgrund och läsanvisning	7
Sammanfattning	9
Bidrag till bostadsanpassning	11
Allt fler bostäder anpassas varje år	11
Stora skillnader mellan kommunerna	12
Ofta små bidragsbelopp	13
Anpassning av olika bostäder	13
Handikapphiss i flerbostadshus	14
Dörrautomatik i flerbostadshus	14
Fler än 300 bidrag överklagas varje år	14
Fler tillsynsärenden	15
Stort behov av utbildning och information	15
Bilaga	17

Bakgrund och läsanvisning

Den som är funktionshindrad har rätt till ett ekonomiskt bidrag för att anpassa sin bostad så att han eller hon kan leva ett självständigt liv i eget boende. Detta regleras i lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. Bidraget ska täcka skäliga kostnader för anpassningen. Det är kommunerna som har ansvaret för bidraget, såväl vad gäller bedömningar och beslut som det ekonomiska ansvaret.

Utvecklingen kommenteras kortfattat och illustreras med diagram. Det bakomliggande siffermaterialet redovisas i en tabellbilaga.

Vi redovisar bland annat hur kommunernas utgifter för bidraget varierar mellan olika delar av landet. Vi vill betona att Boverket inte lägger någon som helst värdering i om utgifterna är höga eller låga i förhållande till genomsnittet.

Boverket ska medverka till att kommunerna har en enhetlig praxis och en laglig och väl fungerande handläggning av bostadsanpassningsbidraget. Boverkets tillsyn följer av 3§ lagen (1992:1574) om bostadsanpassning.

Sammanfattning

Denna rapport är en sammanställning av kommunernas utgifter för bidrag till bostadsanpassning för år 2000. Rapporten redovisar bl.a. hur kommunernas utgifter varierar i olika delar av landet.

Bostadsanpassningsbidragen har fortsatt att öka, antalet beviljade bidrag var cirka 57 800 fördelade på cirka 53 900 personer och över 700 miljoner kronor betalades ut av kommunerna under år 2000.

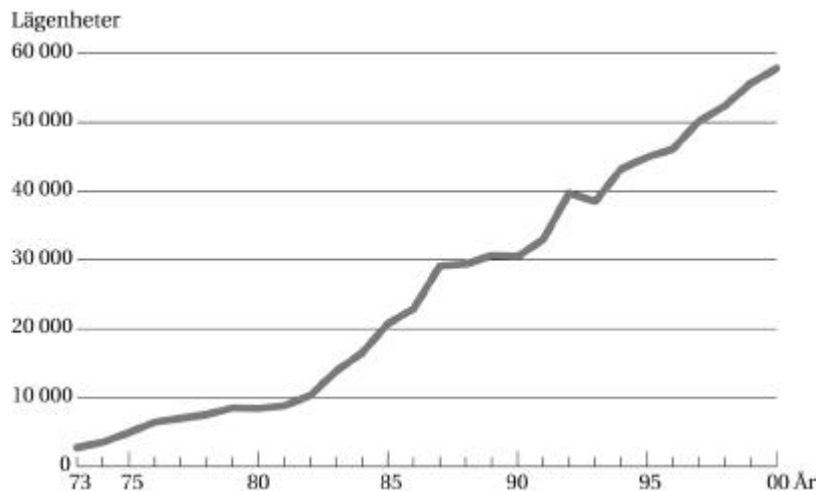
Rapporten redovisar även bidragets storlek och hur det varierat under de senaste åren och även vilka åtgärder som bidraget lämnats till.

Bidrag till bostadsanpassning

Allt fler bostäder anpassas varje år

Omfattningen av antal beviljade bostäder med bostadsanpassningsbidrag har fortsatt att öka och under 2000 beviljades cirka 57 800 bostadsanpassningsbidrag, jämfört med 55 700 under 1999.

Antal beviljade bidrag per år 1973–2000

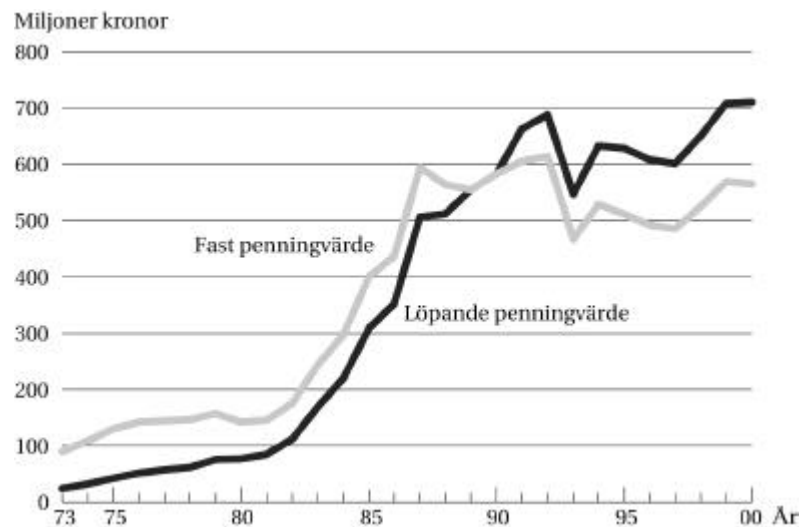

Det är inte helt ovanligt att en och samma person får bostadsanpassningsbidrag mer än en gång inom loppet av ett år. Därför är antalet personer som fått bidrag alltid något färre än antalet beviljade bidrag. Uppskattningsvis 53 900 personer fick sin bostad anpassad under 2000.

Kommunerna lade ungefär lika mycket pengar i löpande penningvärde på bostadsanpassning under 2000 som året innan. Lite över 700 miljoner kronor i bidrag betalades ut under 2000.

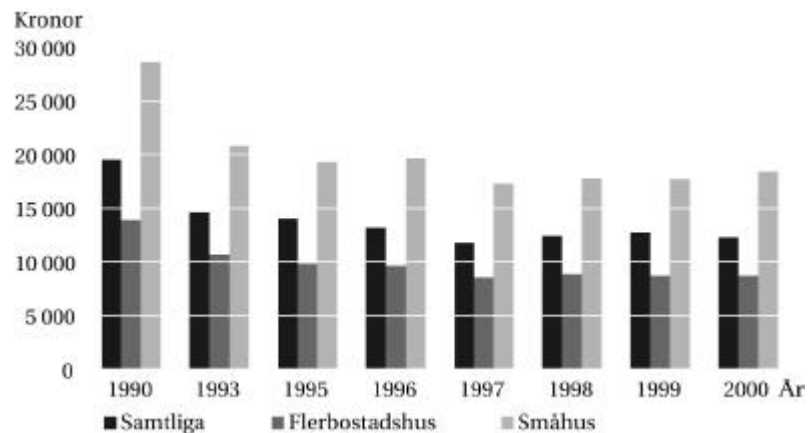
Under perioden 1987–1997 fanns en tendens till att kommunernas sammanlagda utgifter för bostadsanpassningarna – i fast penningvärde räknat – faktiskt minskade. Detta skedde efter en period av kraftiga årliga ökning under åttiotalet. Under 1998 och 1999 skedde så en ökning för att under 2000 återigen minska något.

Totala utgifter för bostadsanpassningsbidragen år 1973–2000

Det genomsnittliga beloppet per bidrag har minskat något jämfört med 1999. Det låg på cirka 12 300 kronor per bidrag under 2000, jämfört med cirka 12 700 kronor under 1999. Under nittioalet minskade det genomsnittliga bidragsbeloppet successivt år från år förutom under 1998 och 1999 då beloppet ökade något.

Genomsnittligt belopp per bidrag år 1990–2000

Stora skillnader mellan kommunerna

Kommunerna beviljade under 2000 i genomsnitt 7 bostadsanpassningsbidrag per tusen invånare till en kostnad av 82 kronor per invånare i kommunen. Men det är mycket stora skillnader mellan kommunerna. Sammanlagt beviljat belopp per invånare varierar från 7 till 267 kronor per invånare.

Om man ser till enskilda kommuner kan utgifterna för bostadsanpassning variera ganska mycket år från år men det finns ändå tydliga och ganska stabila regionala skillnader i hur mycket bostads-

anpassningarna kostar per år och per invånare. Kommunerna i de nordligaste delarna av landet lägger t.ex. överlag mer pengar på bostadsanpassningar i förhållande till sin befolkning än genomsnittet.

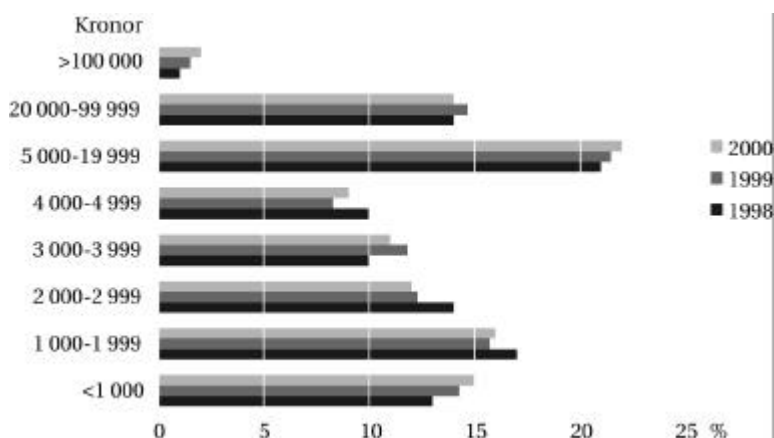
Kommunerna i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län ligger på i genomsnitt över 100 kronor per invånare. Detsamma gäller Gotland, medan däremot Jönköpings och Kronobergs län ligger på bara runt 50 kronor per invånare.

Vissa av dessa skillnader kan ha att göra med befolkningsammansättning och bostadsbestånd. En stor del av bostadsanpassningarna görs hos äldre människor som bor i småhus och anpassningar i småhus är ofta dyrare än de i flerbostadshus.

Ofta små bidragsbelopp

Merparten av bostadsanpassningsbidragen avser små belopp. Cirka 30 procent av bidragen är på mindre än 2 000 kronor och cirka 60 procent håller sig under 5 000 kronor. Bara cirka 2 procent av bidragen överstiger 100 000 kronor.

Beviljade bidrag 1998, 1999 och 2000 efter beloppsstorlek i procent

Fyra kommuner hade under 2000 någon anpassning som kostade mer än 1 miljon kronor. Ytterligare 16 kommuner hade någon anpassning som gick på mer än 500 000 kronor.

Anpassning av olika bostäder

Omkring hälften av kommunerna har kunnat redovisa hur stor del av antalet bidrag och hur stor del av kostnaderna som avser anpassningar i gruppboendestäder, servicehus eller andra särskilda boendeformer.

Av underlaget framgår att anpassningarna i gruppboendestäder m.fl. är mindre omfattande. I genomsnitt uppgår bidragsbeloppet till 6 000

kronor för en sådan anpassning. Den sammanlagda kostnaden utgör bara cirka 3 procent av den totala kostnaden för bostadsanpassningsbidrag. Antalet bidrag utgör cirka 7 procent av det totala antalet.

Handikapphiss i flerbostadshus

Ett 80-tal kommuner har angett att man under 2000 har haft ansökningar som avser installation av handikapphiss i flerbostadshus. I dessa kommuner har det totalt kommit in cirka 170 ansökningar varav ungefär 40 procent avser lägenheter med bostadsrätt.

Av de inkomna ansökningarna avslogs mindre än 10 procent med hänsyn till att kommunen kunde erbjuda en ur handikappsynpunkt mer lämplig bostad.

Kostnaden för handikapphiss utgör ungefär 6 procent av kommunernas totala kostnad för bostadsanpassningsbidrag i flerbostadshus medan antalet bidrag bara uppgår till cirka 1 procent av totalt antal beviljade bidrag. Underlaget visar på att den genomsnittliga kostnaden för installation av handikapphiss i flerbostadshus ligger på cirka 58 000 kronor. Siffran kan emellertid vara något missvisande eftersom det är känt att man i många fall återanvänder lyftanordningar vilket innebär en betydligt lägre kostnad än för en nyinstallation.

Dörrautomatik i flerbostadshus

Cirka 170 kommuner har angett att man under 2000 har haft ansökningar som avser dörrautomatik i flerbostadshus. I dessa kommuner har cirka 1 400 ansökningar inkommit varav cirka 2 procent fick avslag.

Den genomsnittliga kostnaden för dörrautomatik i flerbostadshus ligger på cirka 18 000 kronor. Kostnaden för dörrautomatik utgör ungefär 15 procent av den totala kostnaden medan antalet bidrag uppgår till cirka 7 procent av totalt antal beviljade projekt i flerbostadshus.

Fler än 300 bidrag överklagas varje år

Sedan 1995 har mellan 300 och 340 kommunala beslut om bostadsanpassningsbidrag överklagats till länsrätt varje år. Under 2000 överklagades 319 beslut jämfört med 308 under 1999 och 340 året dessförinnan.

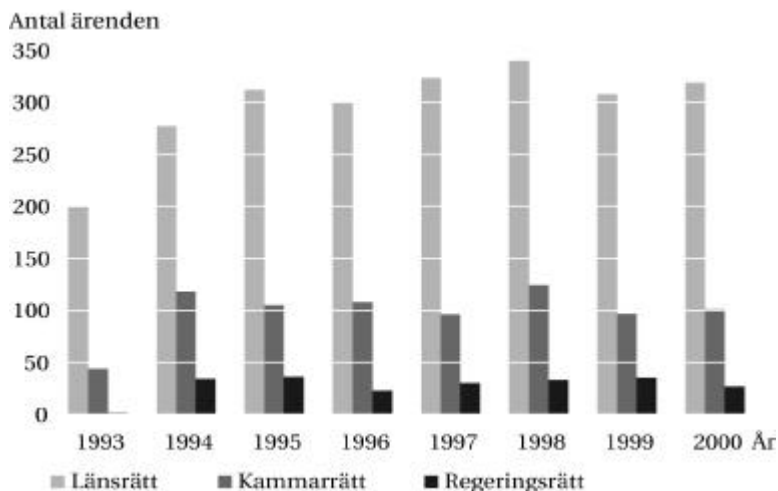
Ungefär vart femte överklagande till länsrätt leder till ändring av kommunens beslut.

Mellan åren 1995 och 1999 har årligen mellan 90 och 130 överklaganden förts vidare till kammarrätt. Under 2000 överklagades 88

länsrättsdomar till kammarrätt. I 16 procent av fallen ändrades länsrättens beslut.

Det fåtal överklaganden som går vidare till Regeringsrätten medför sällan någon ändring av kammarrättens beslut. Under 2000 skedde detta endast i ett ärende.

Inkomna överklaganden av beslut om bostadsanpassningsbidrag år 1993–2000

Fler tillsynsärenden

Sedan 1993, när lagen om bostadsanpassningsbidrag infördes, och fram till 1997 hade Boverket inte mer än ett par-tre tillsynsärenden om året. Vi har sett en viss ökning under 1998, 1999 och 2000 och under de första 9 månaderna av år 2001 har det redan kommit in 6 sådana ärenden.

Boverket har under 2001 besökt 4 kommuner för att studera deras handläggningsrutiner. Efter utvärdering av besöken kommer återrapportering att ske till socialdepartementet.

Stort behov av utbildning och information

Såväl handläggare som andra personalgrupper uttrycker ofta önskemål om utbildning.

Under hösten år 2000 genomförde Boverket informationstillfällen om bostadsanpassningsbidragen med tonvikt på de ändringar som trädde i kraft den 1 juli 2000. Informationstillfällena var mycket välbesökta.

Med anledning av ändringarna i lagen om bostadsanpassningsbidrag har Boverket gett ut en reviderad upplaga av handboken för bostadsanpassningsbidraget.

Bilaga

- Tabell 1 Beviljade bostadsanpassningsbidrag per år
- Tabell 2 Sammanlagda årliga utgifter för bostads-anpassningsbidrag
- Tabell 3 Genomsnittligt bidragsbelopp efter hustyp
- Tabell 4 Spännvidd mellan olika regioner i bidragsgivningen 2000
- Tabell 5 Bostadsanpassningsbidragen länsvis 1999 och 2000
- Tabell 6 Fördelning av beviljade bidrag på beloppsstorlekar
- Tabell 7 Andel av bostadsanpassningsbidragen som avser småhus
- Tabell 8 Överklaganden av kommunala beslut om bostadsanpassningsbidrag
- Tabell 9 Ändringsfrekvens vid överklaganden

Tabell 1
Beviljade bostadsanpassningsbidrag per år

År	Antal bidrag	Antal personer som fått bostadsanpassningsbidrag (uppskattning)
1990	30 500	
1991	33 000	
1992	39 700	
1993	38 500	
1995	44 900	
1996	46 100	
1997	50 100	46 800
1998	52 500	48 600
1999	55 700	52 200
2000	57 800	53 900

Tabell 2
Sammanlagda årliga utgifter för bostadsanpassningsbidrag

År	Löpande priser Miljoner kronor	1990 års penningvärde Miljoner kronor
1990	583	583
1991	663	606
1992	688	614
1993	547	467
1994	633	529
1995	628	511
1996	608	493
1997	599	483
1998	653	527
1999	708	569
2000	710	565

Tabell 3
Genomsnittligt bidragsbelopp efter hustyp

År	Flerbostadshus Kronor	Småhus Kronor	Samtliga Kronor
1990	13 900	28 600	19 500
1993	10 700	20 800	14 600
1995	9 800	19 300	14 000
1996	9 600	19 600	13 200
1997	8 500	17 300	11 800
1998	8 900	17 800	12 400
1999	8 700*	17 700*	12 700
2000	8 500*	18 100*	12 300

* Dessa siffror baserar sig på uppgifter från ¾ av kommunerna

Tabell 4
Spännvidd mellan olika regioner i bidragsgivningen 2000

	<i>Kommunerna</i>		<i>Länen</i>	
	Antal bidrag per tusen inv.	Kostnad kr/inv.	Antal bidrag per tusen inv.	Kostnad kr/inv.
Min-max	1,2-16,9	7-267	4,2-9,4	53-130
Medel	6,5	82	6,9	84
2:a-3:e kvartilen	4,6-7,9	52-101	5,7-8,1	73-90

Tabell 5
Bostadsanpassningsbidragen länsvis 1999 och 2000

Län	Belopp per inv. 1999	Antal bidrag per tusen inv. 1999	Genom- snittligt bidrags- belopp	Belopp per inv. 2000	Antal bidrag per tusen inv. 2000	Genom- snittligt bidrags- belopp
Stockholms	73	5,9	12 398	77	5,9	12 896
Uppsala	78	6,5	12 045	73	7,4	9 896
Södermanlands	75	7,1	10 640	76	7,8	9 777
Östergötlands	72	4,4	16 505	81	5,1	15 794
Jönköpings	47	4,3	10 854	55	4,3	12 783
Kronobergs	54	4,6	11 729	53	4,2	12 597
Kalmar	83	7,3	11 382	77	7,5	10 319
Gotlands	133	10,3	12 882	130	9,2	14 188
Blekinge	106	8,1	13 089	99	7,8	12 729
Skåne	71	5,8	12 221	76	6,3	12 113
Hallands	66	4,6	14 293	70	4,9	14 183
Västra Götalands	79	6,1	12 982	77	6,3	12 323
Värmlands	89	6,4	13 912	88	7,0	12 584
Örebro	70	7,5	9 336	73	8,4	8 713
Västmanlands	89	6,3	14 257	90	6,8	13 236
Dalarnas	118	10,2	11 579	89	8,1	10 981
Gävleborgs	78	5,9	13 251	72	5,7	12 550
Västernorrlands	105	8,0	13 175	111	8,2	13 485
Jämtlands	93	4,9	18 830	70	5,0	13 981
Västerbottens	103	8,7	11 848	107	9,4	11 369
Norrbottens	136	8,5	16 073	118	8,9	13 255
Riket	80	6,3	12 714	80	6,5	12 278

Tabell 6
Fördelning av beviljade bidrag på beloppsstorlekar

<i>Belopp</i>	<i>Procent av antalet beviljade bidrag</i>		
	1998	1999	2000
<5 000 kr	63	62	62
Därav:			
mindre är 1 000 kr	13	14	15
1 000-1 999 kr	17	16	16
2 000-2 999 kr	14	12	12
3 000-3 999 kr	10	12	11
4 000-4 999 kr	10	8	9
5 000- 19 999 kr	21	21	22
19 000-99 999	14	15	14
100 000 kr eller mer	1	2	2

Tabell 7
Andel av bostadsanpassningsbidragen som avser småhus

<i>År</i>	<i>Procent av antalet beviljade bidrag</i>	<i>Procent av kostnaderna</i>
1990	38	56
1993	34	50
1995	37	54
1996	37	55
1997	42	59
1998	38	54
1999	41	58
2000	39	57

Tabell 8
Överklaganden av kommunala beslut om bostads-
anpassningsbidrag

År	Antal ärenden som kommit in till:		
	Länsrätt	Kammarrätt	Regeringsrätten
1993	199	44	1
1994	277	118	34
1995	312	105	36
1996	300	108	23
1997	324	96	30
1998	340	124	33
1999	308	97	35
2000	319	101	27

Källa: Domstolsverket

Tabell 9
Ändringsfrekvens vid överklaganden

År	Länsrätterna		Kammarrätterna		Regeringsrätten	
	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (%)	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (%)	Avgjorda mål (antal)	Andel ändrade (%)
1993	125	23	10	0	0	-
1994	260	21	92	12	11	0
1995	314	18	116	15	53	2
1996	291	19	92	16	30	3
1997	313	19	95	9	20	0
1998	341	19	128	12	21	5
1999	323	23	124	15	38	0
2000	304	20	88	16	37	3

Källa: Domstolsverket